

δίχτυ

δίχτυ, το, ουσ. [<αρχ. δίκτυον], το δίχτυ. **1.** η παγίδα: «το πουλί πήγε κι έπεσε στο δίχτυ του κυνηγού». **2.** είδος δικτυωτής τσάντας από σχοινί ή νάιλον, που χρησιμοποιεί κανείς για να μεταφέρει διάφορα καταναλωτικά αγαθά, ιδίως τρόφιμα: «ο πατέρας είχε το δίχτυ γεμάτο με τρόφιμα και άλλα ζαρζαβατικά». Συνών. *πλεμάτι (1) / φιλέ (3)*. **3.** το πλέγμα από σχοινί ή νάιλον που χρησιμοποιείται κατά περίπτωση σε διάφορα αθλητικά παιχνίδια, όπως πιγκ πογκ, τένις, βόλεϊ, μπάσκετ: «η μπάλα καρφώθηκε στα δίχτυα της εστίας». Συνών. *φιλέ (2α, β)*. **4α.** στον πλ. **τα δίχτυα**, (στη γλώσσα του ποδοσφαίρου) τα δίχτυα της εστίας: «η μπάλα καρφώθηκε στα δίχτυα». Συνών. *μπακλαβωτό ή μπακλαβαδωτό / πλεμάτι (3 / πλεχτό (4) / φιλέ (2α)*. **β.** οργανωμένος μηχανισμός, που λειτουργεί παράνομα με σκοπό να παγιδεύσει, να εμπλέξει κάποιον ή κάποιους σε μια πολύ δύσκολη κατάσταση από την οποία πολύ δύσκολα θα μπορέσουν να γλιτώσουν, να ξεμπερδέψουν: «τα δίχτυα του οργανωμένου εγκλήματος || τα δίχτυα των ναρκωτικών». Υποκορ. **διχτάκι, το**. (Ακολουθούν 17 φρ.)·

- *απλώνω το δίχτυ ή απλώνω τα δίχτυα*, βλ. φρ. *στήνω το δίχτυ*·

- *βρίσκω δίχτυα*, (στο γλώσσα του ποδοσφαίρου) πετυχαίνω τέρμα, γκολ: «πάλι βρήκε δίχτυα ο παίχταράς μας || αυτός ο παίχτης μπορεί και βρίσκει δίχτυα σε κάθε παιχνίδι»·

- *έπεσε στα δίχτυα της αράχνης*, παγιδεύτηκε ύστερα από οργανωμένη επιχείρηση: «ύστερα απ' το ανελήτο κυνηγητό, που είχε εξαπολύσει η αστυνομία εναντίον του, έπεσε στα δίχτυα της αράχνης». Από την ομοιότητα που μπορεί να έχει το δίχτυ με τον ιστό της αράχνης·

- *μ' έριξε στα δίχτυα της*, υπέκυψα στη σαγήνη της με καταστρεπτικές συνέπειες: «απ' τη μέρα που μ' έριξε στα δίχτυα της, τρέχω σαν σκυλάκι από πίσω της». (Λαϊκό τραγούδι: *πεισματάρα, μ' έριξες στα δίχτυα σου, εγώ θα σε λατρεύω για το πείσμα σου*)·

- *μπλέκομαι στα δίχτυα της ή μπλέκω στα δίχτυα της*, βλ. φρ. *πιάνομαι στα δίχτυα της*. (Λαϊκό τραγούδι: *που εμπλεξα στα δίχτυα σου χήρα μου ζηλεμένη, και κάθε νύχτα βρίσκομαι με την καρδιά καμένη*)·

- *πέφτω στα δίχτυα της*, βλ. φρ. *πιάνομαι στα δίχτυα της*. (Λαϊκό τραγούδι: *όποιος θα πέσει στα δίχτυα τα δικά σου, σαν το γαρίφαλο κι αυτός θα μαραθεί, σαν τριαντάφυλλο θα σβήσει δε θ' αντέξει, κατάκαρδα κι αυτός θα πληγωθεί*)·

- *πέφτω στο δίχτυ ή πέφτω στα δίχτυα*, βλ. φρ. *πιάνομαι στο δίχτυ*·

- *πιάνομαι στα δίχτυα της*, υποκύπτω στη σαγήνη μιας γυναίκας με καταστρεπτικές συνέπειες: «απ' τη μέρα που πιάστηκε στα δίχτυα της, διέλυσε την οικογένειά του». (Τραγούδι: *πώς τα κατάφερα και πιάστηκα μέσα στα δίχτυα σου ο καημένος, σ' όλους τους φίλους μου ντροπιάστηκα γιατί 'μαι ερωτευμένος*)·

- *πιάνομαι στο δίχτυ ή πιάνομαι στα δίχτυα*, **α.** παγιδεύομαι: «πιάστηκε στα δίχτυα της αστυνομίας». **β.** ξεγελιέμαι, εξαπατώμαι: «με τόσα πράγματα που μ' έταξε αν τον βοηθούσα, ο καθένας θα πιάνονταν στα δίχτυα»·

- *ρίχνω δίχτυα ή ρίχνω τα δίχτυα ή ρίχνω τα δίχτυα μου*, φλερτάρω γυναίκα για να την κατακτήσω: «κάθε απόγευμα σενιαρίζεται και κατεβαίνει στα μπαράκια της παραλίας να ρίξει τα δίχτυα του». (Λαϊκό τραγούδι: **τα δίχτυα ρίχνουνε** κι όποια πετύχουνε, τα δυο να ζουν χρήμα και έρως, και βγαίνουν άσοι οι τρεις Καμπαλέρος). Συνών. *κάνω καμάκι / ρίχνω παραγάδι (α)*·

- *ρίχνω παντού τα δίχτυα μου*, δημιουργώ ποικίλες σχέσεις και σε διάφορους επαγγελματικούς, κοινωνικούς ή οικονομικούς χώρους για την πραγματοποίηση του σκοπού μου: «όταν πρόκειται να κάνει μια καινούρια δουλειά, ρίχνει παντού τα δίχτυα του για να οργανωθεί καλά»·

- *στήνω το δίχτυ ή στήνω τα δίχτυα*, **α.** στήνω παγίδα: «η αστυνομία έστησε τα δίχτυα της στο κύκλωμα των ναρκωτικών». **β.** μηχανορραφώ: «έστησε μεθοδικά το δίχτυ του γύρω απ' τον τάδε, μέχρι που τον κατάστρεψε»·

- τα δίχτυα της αράχνης, ο ιστός της αράχνης: «στα δίχτυα της αράχνης είχαν παγιδευτεί δυο μυγάκια και μια πεταλουδίτσα»·
- τινάζω τα δίχτυα στον αέρα, (στη γλώσσα του ποδοσφαίρου) πετυχαίνω γκολ ύστερα από δυνατό σουτ: «σούταρε από είκοσι μέτρα μακριά κατά της αντίπαλης εστίας και τίναξε τα δίχτυα στον αέρα»·
- τον τύλιξε στα δίχτυα της, έπεσε θύμα της γοητείας της: «απ' τη μέρα που τον τύλιξε στα δίχτυα της, κινδυνεύει να τινάξει το σπίτι του στον αέρα»·
- τον τύλιξε στα δίχτυα του, τον ξεγέλασε, τον εξαπάτησε, έπεσε θύμα του: «τον τύλιξε στα δίχτυα του με διάφορες υποσχέσεις και του 'φαγε τα λεφτά του». (Λαϊκό τραγούδι: *νάζια μου κάνεις να με ρίξεις και με κοιτάζεις τρυφερά, με τέχνη θες να με τυλίξεις στα δίχτυα σου τα πονηρά*)·
- του τίναξε τα δίχτυα (ενν. της εστίας που υπερασπίζεται), (στη γλώσσα του ποδοσφαίρου) κατάφερε να πετύχει γκολ με πολύ δυνατό σουτ: «έκανε αλλεπάλληλες τρίπλες μέσα στη μικρή περιοχή και με μια ξαφνική βολίδα του τίναξε τα δίχτυα»·

Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας